

Varteig Historielag

Stiftet 8.2.1982

Årsberetning for årsmøteperioden 2021 (8.02.2021 - 7.02.2022)

Året 2021 har vært preget av koronapandemien, spesielt på vårparten da alt var stengt ned. Høsthalvåret har vært mye bedre, og vi har kunnet arrangere 3 historielagsmøter, derav et forkortet og utsatt årsmøte i september. Vi valgte ikke å holde nyvalg, fordi det var så kort tid igjen til det ordinære årsmøte 2022. Alle tillitsvalgte har stått i sine verv fra årsmøtet i 2020.

1.) Dette året har følgende person hatt tillitsverv i laget:

A) Hovedstyret :	Leder	-	Kjell Lunde
	Nestleder	-	Arild Smaaberg
	Kasserer	-	Gunnar Kultorp
	Sekretær	-	Ingrid Kullerud
	Styremedlem	-	Trond Kokkim
	1. varamedlem	-	Jan Hasle
	2. varamedlem	-	Gunn Margit Bergerud Jelsnes

B) Revisorer:	1.	Harald Sælid
	2.	Christer Lunde

C) Valgkomite: Leder: Stian Lunde
medlem: Yngvar Kingsrød
medlem: Odd Brenne
medlem: May Basken Larsen

D) Kjøkkenkomite: Leder: Sølvi Jelsnes
medlem: Odd Johansen
medlem: Marit Holt
medlem: Anita Feilberg Jacobsen

2. Verv oppnevnt av hovedstyret:

A) Regnskapsfører: Hans Erik Pedersen

B) Publikasjonskomite: Solveig Rød (leder), Hans Erik Pedersen, Øistein Bøe og Ingrid Kullerud (kalenderdelen)

C) Web. komite: Knut Øyvind Skaar (leder), Øistein Bøe

D) Representanter til bygdedagskomiteen:

Kjell Lunde og Ingrid Kullerud

E) Meierikomiteen :

Kjell Lunde (leder), Kai Rød, Tore Larsen, Isak Lunde og Christer Lunde og Terje Bergby.

F) Inntakskomite: Terje Bergby (leder), Wigdis Bergby, Trond Kokkim.

G) Tilsynsutvalget for museet. (kommunalt oppnevnt for 4 år):

Terje Bergby (leder), Trond Kokkim, Wigdis Bergby

3. Medlemmer:

Pr. 31.12.2021 er det 118 betalende medlemmer i Varteig Historielag.

Av disse er det 91 enkeltmedlemmer og 27 med familiemedlemskap.

Dette året er 5 av medlemmene nyinnmeldte og 7 døde og utmeldte.

4. Styrets møter og saker:

Styret har hatt **3 styremøter** som alle ble holdt på høsten. All møtevirksomhet på våren og sist vinter ble stoppet p.g.a. smittesituasjonen.

Styret har hatt kontakt via nettet, da det kom opp saker som måtte ta en avgjørelse på ganske snart.

Styret v/sekretær har også sendt ut flere meldinger/beskjeder til medlemmene for å informere om hva som var på gang i Historielaget selv om vi ikke kunne arrangere møter.

Det er behandlet 24 saker i styret i løpet av 2021. De aller fleste sakene var rundt historielagets program og orientering om hva som foregikk i komiteene (spesielt Meierikomiteen).

Styret v/leder har også hatt kontakt med Sarpsborg kommune ang. kulturminneplanen.

Styret har tegnet et abonnement på «StyreWeb», et elektronisk kontor der vi kan samle alle våre saker på ett sted, og der alle i styret kan logge seg inn og finne f.eks. saker som styret har behandlet. StyreWeb består av flere moduler, og vi har «medlemsregister» og «arkiv». Dette koster 40kr. + 32kr pr. mnd. Vi har full rett til å trekke oss fra ordningen når vi vil, men har da en

oppsigelsestid på 3 mnd.

Det har vært **3 historielagsmøter** i 2021; 2 vanlige åpne medlemsmøter med tema og ett forkortet og utsatt **årsmøte**.

I november var temaet «Utviklingen i skogbruket i Varteig gjennom de siste 50 -60 år». Arnfinn Kullerud ledet en samtale mellom Egil Bergby, Arne Sigvart Brusevold og Anders Sikkeland.

I desember hadde vi besøk av tidligere journalist og fotograf i SA Jarl Morten Andersen. Han viste fram bilder fra storkommunen Sarpsborg, som han hadde tatt under sin tid i avisa.

Årsmøte 2021 ble utsatt flere ganger, men ble til slutt gjennomført i september. Styret valgte og ikke holde nyvalg da det var såpass kort tid igjen til neste årsmøte 2022.

5.) Gaver:

Ved juletider fikk vi en privat gave fra Tone Hermansen på hele 10 000 kr. Etter at hun kontaktet Varteig Historielag ang. en slektsforsknings sak, ble hun servet av Øistein Bøe. Hun var så fornøyd med opplysningene at hun sendte den store gaven til laget vårt som takk for hjelpen.

Dessuten har vi i 2021 fått flere sponsor midler til Meieriets restaurering fra ulike bedrifter og private personer i distriktet:

2021	kr 5 000,00	Ingeniørfirmaet Svendsen	
	kr 3 000,00	Solbjørg og Knut Bøe	
	kr 5 000,00	Lions Club Varteig	
	kr 80 000,00	Sarpsborg kommune	
	kr 232 000,00	Sparebankstiftelsen	

Styret

Varteig Historielag - Meierikomiteen

Årsrapport for 2021

Meierikomiteen har i 2021 bestått av:

Kjell Lunde (leder), Isak Lunde (død 12.oktober), Tore Larsen, Kai Rød og Christer Lunde.

Komitemøter

Komiteen har hatt 1 ordinært komitemøte og flere uformelle møter i løpet av året i forbindelse med restaureringen på Varteig Meieri.

Bygningsmessige arbeider

Våningshuset

Etter lang venting sto endelig det store prosjektet med restaurering av de tre siste veggene på våningshuset klart for oppstart. Finansieringen var sikret og kontrakt med utførende byggefirma Mesterbygg AS var inngått allerede i 2020.

I februar og begynnelsen av mars 2021 malte meierikomiteen de nye vinduene som skulle inn. Vi kunne gjøre dette arbeidet innendørs i oppvarmede lokaler hos Mesterbygg på Hasle. 94-åringen Isak Lunde deltok ivrig i dette arbeidet! Vi bokførte 54 dugnadstimer på jobben.

12.april hadde komiteen en stor dugnad med å ta av Eternit-platene på de tre siste veggene på våningshuset. 7 mann stilte opp på denne jobben som ble utført raskt og med liv og humør i gjengen!

Mandag 3.mai iverksatte Mesterbygg de bygningsmessige arbeidene.

Allerede 7.mai meldte MB fra at de hadde funnet soppangrep i gavl på nordveggen. MB valgte da å kontakte takstmann Cato Nordhavn fra Nordhavn Bygg AS. Han har utdanning innom fagområdet og har lang erfaring som skadeekspert for mange forsikringsselskaper.

Konklusjonen etter befaringen ble at det måtte tas microprøver av soppangrepene i gavl og gulv. Angrepet hadde spredd seg ned i bunnsvill og i bjelkelag, samt at det ble oppdaget et eksternt angrep rundt pipestokken. Omfanget er godt dokumentert av foto.

Den store frykten var at soppen skulle være av type *Serpula lacrymans*, dvs. ekte hussopp. Denne arten har stor evne til spredning og vekst, også under relativt tørre forhold og bekjempelsen krever derfor spesielle tiltak. Det ble tatt sopp-prøver og analyser ble utført av Mycoteam AS som artsbestemte angrepene til ekte hussopp.

Vi måtte ta hull i gulvet inne for å undersøke omfanget. Det viste seg et større soppangrep ved pipa og i bjelkelaget i det nordøstre rommet. Gulvet i det nordøstre rommet ble fjernet. Alt treverk i bjelkelaget med sopp-angrep ble fjernet og erstattet med nytt, friskt treverk.

Bunnsvilla i nordveggen hadde store råteskader og ble skiftet ut med trykkimpregnert virke. Kortere stykker av stolper i ytterveggen (4x4 boks) ble også byttet ut pga. råte.

Alt berørt trevirke i en stor omkrets rundt angrepene ble rengjort skikkelig og behandlet med et spesielt soppdrepende middel.

Dette avviket har selvfølgelig medført stor ekstrakostnader, men det viktigste ble for komiteen der og da å få reddet bygningen. All sopp er fjernet og alt trevirke som er berørt, er skiftet ut i henhold til instruks fra takstmann Cato Nordhavn.

Meierikomiteen kan konkludere med at Varteig Historielag har hatt utrolig flaks som la om yttertaket og iverksatte restaureringen av boligen. Takomleggingen medførte at soppen ikke fikk tilført mer fukt av større grad og da ikke spredde seg i like stort omfang som den var i ferd med å gjøre.

Boligen hadde blitt kondemnert og ikke vært til å redde dersom angrepet hadde fått ytterligere fart.

Christer Lunde vil lage en stor dokumentasjon vedrørende hele operasjonen rundt soppangrepet samt restaureringen for øvrig. Denne må lagres digitalt for ettertiden. Boligen kan stå i flere hundre år videre hvis den blir fulgt opp med normalt vedlikehold.

Fra 12.mai gikk arbeidene som opprinnelig planlagt. Bislaget ble heist av for å bli restaurert for seg.

20.mai avdekket snekkerne en helt gjennområtten terskel i inngangsdøra på østveggen og bunnsvilla under. De dårlige partiene ble også her erstattet med trykkimpregnert trevirke.

22.juni var alle de nye vinduene på plass i bygningen. Snekkerne fortsatte med å montere ytterkledning.

2.juli var arbeidet med å montere ny ytterkledning på alle tre veggene ferdigstilt.

I juli måned ble de tre nye veggene malt med to strøk hvit maling. Sperreføtter og «snekkergleder» (belistning) rundt vinduene ble malt mørkegrønne i henhold til 1884-stilen.

Tirsdag 14.september var utvendige snekker- og malerarbeider på de tre veggene fullført. Meierikomiteen er svært fornøyd med den faglige jobben som Mesterbygg AS's håndverkere, med Kenneth Gretland i spissen, har utført under restaureringen.

Det er ført dagbok under hele restaureringsprosessen, og fra oppstarten 19.april til 6.oktober har lederen i Meierikomiteen hatt 61 dager med besøk og oppfølging/kontakt med håndverkerne på byggeplassen.

Mesterbygg AS's anbudspris og kontraktsbeløp var på kr. 641.253,- inkl. mva. Dette beløpet er i løpet av året utbetalt i sin helhet fordelt på to delfakturaer.

Kostnadene for tilleggsarbeider og for ekstrakostnader som påløp pga. hus-sopp og råteskader, er ennå ikke helt avklart.

Mandag 16.august gjorde meierikomiteen en dugnadsjobb med å grave ut jord under gulvet (som var fjernet) i det nordøstre rommet. I tillegg ble det vesle subbus-lageret på gårdsplassen fylt i hull i veien inn til meierieieiendommen.

Meieribygningen, uthuset, potetkjelleren og hønsehuset

Det er ikke utført noen bygningsarbeider på disse fire bygningene siste år.

Utomhusarealer, drift og vedlikehold

I mars hadde komiteen en oppryddingsdugnad med rydding av kvist etter felling av en stor furu nær meieribygningen.

Gressklipping av utomhus-arealene har foregått som tidligere år.

Byggedagen

Også i 2021 herjet koronaen i Norge. For andre år på rad ble byggedagen avlyst.

ÅRSBERETNING 2021 FOR PUBLIKASJONSKOMITEEN

Komiteen har i år, som tidligere år, bestått av Hans Erik Pedersen, Øistein Bøe, Ingrid Kullerud og Solveig Rød. Anne Sofie Bergerud har, tradisjonen tro, tegnet forsiden på Inga-heftet.

Komiteens medlemmer har en grei arbeidsfordeling, men det hadde vært ønskelig med noen som kunne ta ansvar for «forretningsdelen», dvs distribusjon og kontakt med selgerkorpset. På sikt er det også behov for yngre krefter som kan delta både med skriving og lay out, og det er derfor ønskelig med nytt/nye medlemmer nå som kan lære seg dataprogrammer som brukes, og som kan avlaste på noen av komiteens arbeidsområder.

Det har i år vært færre fysiske møter enn tidligere. Mye av arbeidet med planlegging og samråding har foregått digitalt.

2021 viste seg også å bli et år der bygdedagen og andre møtepunkter måtte sløyfes pga Corona-restriksjonene. Resultatet ble at komiteen valgte å følge samme plan som året før, nemlig å ha både Inga-heftet og Varteigkalenderen klar til jul.

Da publikasjonene var klar for salg i slutten av november, stilte medlemmene igjen opp som selgere slik at hele bygda og noen områder utenfor ble dekket. Takket være selgernes innsats ble det et godt salg for både kalenderen og Inga-heftet i år også. De fleste selgerne har stilte trofast opp år etter år. men noen har også valgt å gi seg. Heldigvis har nye medlemmer trådd til slik at hele salgsområdet ble dekket. Vi har nå også for 3. år på rad fått hjelp av firmaet L. Evensen som har solgt hefter og kalendere i butikken sin. Det er også inngått avtale med de som driver på Furuholmen om salg av våre publikasjoner i kafeen der.

Stofftilgangen til Inga-heftet har vært god, og det lyktes også i år å få bidrag fra folk utenfor komiteen. Innholdet har fulgt det tradisjonelle mønsteret med gårdshistorier, Varteig-kjendisen og små og store artikler om hendelser i bygda i «gamle dager».

Tilgangen på bilder til kalenderen er brukbar, men laget tar gjerne mot flere bilder, gjerne både fra -60, -70 og -80-tallet. Det er i år valgt en ny lay-out på kalenderen med en brun tone øverst som gradvis går over i hvitt. Komiteen synes det nye «utseendet» er en fin fornyelse, og vi har også fått positive tilbakemeldinger på det.

Det er pr. 10.01.22 solgt Inga-hefter for ca 23.000, noe som er en liten nedgang fra i fjor.

Kalenderen. Har solgt for ca 51.500, noe som er en økning fra i fjor.

Trykkeriutgifter for Inga dekkes i sin helhet av annonser. Kalenderen dekkes delvis av annonse.

Rapport Web-komiteen 2021 for Varteig Historielag.

Varteig 4. Jan 2022.

Aktiviteter og arbeidsoppgaver:

Aktive medlemmer:

Øistein Bøe og leder Knut Øyvinn Skaar.

Arbeidsfordeling:

Øistein Bøe lager tekster til alle bilder samt skanner alle bilder. Snart er hans tekstsamlinger i alle våre bilder like fylldige som en ny bygdebok!

Knut Øyvinn Skaar, admin for Varteig Historielags hjemmeside, admin for fotoalbum Varteig Historielag samt ansvarlig for all Photoshop redigering og lagring av originalfiler på Varteig Historielags elektroniske arkiv og annet lagringsmedium og backup lagringsmedium.

Bildegruppa har i øyeblikket ca 850 gigabyte med data lagret på harddisker hvorav ca 600 gigabytes er bare bilder. Vi estimerer at ca 1500 bilder ligger i kø for arkivering/publisering. Vi har fortsatt god tilgang på bilder fra givere. Antall givere er nå over 340.

Vårt Web-album:

Vi har sikret nesten 700 bilder for vårt elektroniske arkiv i 2021, hvorav ca 550 bilder er publisert i vårt web album etter et aktivt år. Totalt registrert bilder i album er nå ca 4000 bilder. I vårt elektroniske arkiv har vi 4650 bilder. Vi publiserer ofte koblete bilder som resulterer i enkeltbilder og koblet bilde i elektronisk arkiv, mens album kun får det koblete bildet. Totalt har vi 13400 bilder i albumet siden flere bilder ligger i gjennomsnitt i 3-4 album.

iGalerie programmet (vårt web album) har fungert bra. Oppgradering til versjon 2.14.13 ble gjort i august. iGalerie foreligger nå i versjon 3 som er et mere moderne albumoppsett også godt egnet for mobiltelefoner og små skjermer. Albumet er testet ferdig og gjort klart for oppgradering. Vi regner med å oppgradere i 2022. Nedenfor vises de mest populære enkeltbildene, Georg og Peder Bøe på motorsykkel er fortsatt det mest besøkte enkelt bilde i vårt album. Totalt har vi 412 millioner treff i albumet.

					
<u>Georg og Peder A. Bøe</u> 30/12/2013 16961 besøk 0 kommentar ★★★★★ 1 stemme	<u>Elev på Kokkimaskolen omkring 1917</u> 28/12/2013 13821 besøk 6 kommentarer ★★★★★ 0 stemme	<u>Søstrene Aashild og Klara</u> 30/12/2013 13490 besøk 0 kommentar ★★★★★ 0 stemme	<u>Aashild og Klara i landhandelen på Meieriet</u> 30/12/2013 13113 besøk 0 kommentar ★★★★★ 0 stemme	<u>Anna Tomta på Kokkim</u> 30/12/2013 12995 besøk 0 kommentar ★★★★★ 0 stemme	<u>Høylass på Fossellen</u> 30/12/2013 12841 besøk 0 kommentar ★★★★★ 0 stemme

Oppdateringer av tidligere publiserte bilder:

Fortsatt er oppdatering og rettelser av publiserte bilder en stor andel av hva vi gjør. Aktive lesere, spesielt på FaceBook, gir oss oppdateringer og tilbakemeldinger.

Problemer:

Ingen store driftsproblemer med album og webside i 2021 med unntak av vårt domene som lå nedet et døgn.

Medlemmer i webkomiteen

Vi har ikke stor pågang på nye medlemmer i komiteen, med vi er glade over at Oddveig Nilsen kommer tilbake og vil ta over jobben med elektronisk arkiv fra 2022.

Facebook:

Varteig Historielags Facebook-side oppdateres opptil 2 ganger daglig med egne eller andre relevante historiske innslag av Øistein. Det er fortsatt den viktigste portal vi har for våre bilder i vårt album. Våre fb-venner øker jevnt vi har 1945 følgere ved årsskiftet.

Varteig Historielags hjemmeside.

Siden oppdateres av Øistein og Knut Øyvin med bidrag av innhold fra styret og ved publisering av bilder i fotoalbumet. Siden fungerer bra, men krever jevnlig teknisk vedlikehold som gjøres av Øistein/Knut Øyvin.

Bruk av tjenester og backup

Bildegruppa abonnerer på tjenester fra Dropbox, ca 850 kr per år. For det får vi 1 Tbyte diskplass der alle våre bilder lagres i øyeblikket. Vi er tilfreds med Dropbox i vårt arbeide. Medlemmer tar hver for seg egne backup mot eksterne harddisker.

Knut Øyvin tar i tillegg kopier av data som lastes til vår web-server (shed49).

Knut Henrik Skaar har gjort sine servere tilgjengelige for ytterligere backup av Dropbox og upubliserte bilder. I tillegg et område for utveksling av filer mellom Øistein og Knut Øyvin. Dette har fungert bra i 2021. Knut Henrik Skaar får 300 kr året for drift av server og bruk av 600 Gb diskplass.

Vi mener at med det har Varteig Historielag trygge backup-rutiner med backup plassert i 4 geografiske lokasjoner.

Elektronisk Arkiv:

Vår elektroniske arkiv er basert på Mikrossofts Access databaseprogram. Arkivet har aller relevante opplysninger som selve bildet, tekster, overskrifter, album fordeling, nøkkelord, givere, kalenderbruk, Inga heftebruk og godkjenninger fra givere er registrert. Arkivet fungerer bra for bildegruppa. i 2022 vil vi oppdatere Oddveig på systemet.

Annet:

Bildegruppa disponerer 4 harddisker og 2 mobile skannere som fortsatt fungerer bra.

Vi har hatt kontakt med Østfold Fylkes Bildearkiv ØFB om skanning av tidligere bilder samlet inn av Varteig Historielaget. Vi har ingen nye tilbakemeldinger fra ØFB.

Medlemmene kjører pc-programmet basert på Windows2007. Det er mye som tyder på at vi må oppgradere og kjøpe noen lisenser til våre programmer i 2022.

Knut Øyvin har laget Web-album med programmet iGalerie for Rakkestad komune i 2021.

Rælingen Historielag planlegger oppgrdering av sitt album i 2022.

Web-komiteen ønsker å takke alle som har bidratt i arbeidet med bilder i 2020.

WEB komiteen,

Øistein Bøe

Knut Skaar, leder.